De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Internationaal Beleid
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
66965170

Bijlagen

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Datum 25 november 2026

Betreft Verslag informele Onderwijsraad 15-16 oktober 2026 - Dublin, Ierland

Hierbij stuur ik u het verslag van de informele bijeenkomst van onderwijsministers van 15 tot 16 oktober die plaatsvond in Dublin, Ierland, en werd georganiseerd door het Ierse EU-voorzitterschap.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie,

Judith Zs.C.M. Tielen

VERSLAG INFORMELE ONDERWIJSRAAD 15-16 OKTOBER 2026

Centraal tijdens deze informele bijeenkomst van onderwijsministers in Dublin, Ierland, stond het funderend onderwijs, met specifieke aandacht voor basisvaardigheden en de uitkomsten van PISA-25 en vaardigheden. Informele bijeenkomsten worden door het Raadsvoorzitterschap zelf georganiseerd en hebben een laagdrempeligere opzet dan de formele Raden in Brussel.
De onderwerpen worden gekozen door het voorzitterschap zelf.

Plenaire discussie over basisvaardigheden en PISA-2025

De OESO trapt de informele Onderwijsraad af met een presentatie van de PISA 2025-resultaten van de EU-lidstaten. De presentatie liet duidelijk zien dat de Europese Unie achterblijft in vergelijking met China en de Verenigde Staten.
Dit roept op om als Europa meer inzet te plegen op de basisvaardigheden ten behoeve van het concurrentievermogen van Europa. De analyse van de EU-resultaten toont verder aan dat verschillen tussen landen slechts beperkt samenhangen met welvaart: meer geld leidt niet automatisch tot beter onderwijs, goed beleid is de beslissende factor. Ook dragen verschillen tussen scholen bij aan ongelijkheid, terwijl verschillen binnen scholen juist relatief klein zijn. Digitale middelen en AI kunnen bijdragen aan leerprestaties als ze verantwoord worden ingezet, maar verkeerde toepassing leidt tot lagere scores. Minstens zo belangrijk zijn ouders en leraren die oprechte interesse en betrokkenheid tonen bij het schoolleven en het leerproces van het kind.

De Europese Commissie (vertegenwoordigd door Eurocommissaris Roxana Mînzatu) schetste haar inzet voor de komende periode met de nadruk op digitale vaardigheden, AI en basisvaardigheden. Sterke basisvaardigheden zijn cruciaal voor de veerkracht en concurrentiepositie van de Unie, waarbij AI het denken niet moet vervangen, maar kritisch denken juist moet ondersteunen. Het onderwijspakket (verwachte publicatie in november) omvat dan ook Raadsaanbevelingen over basisvaardigheden en een plan voor de *European Partnerships for School Development*, een Raadsaanbeveling over aantrekkelijke lerarenloopbanen met betere arbeidsomstandigheden (de *EU Teachers and Trainers Agenda*) en het EDU-EDIC, het *European Digital Infrastructure Consortium* voor digitale autonomie in het onderwijs. Verder zal binnenkort een strategie voor mbo-beleid voor de EU gepubliceerd worden door de Europese Commissie.

De lidstaten uitten gezamenlijk zorgen over de dalende onderwijsprestaties en de snelle digitalisering van het onderwijs. Terwijl sommige landen kiezen voor een pro-actieve benadering en afspraken maken met AI-bedrijven over verantwoord gebruik, stellen andere zich terughoudend op en trachten ze AI zoveel mogelijk buiten het onderwijs te houden. Vergroting van de ouderbetrokkenheid en meer investeringen in jonge kinderen, waaronder het verplichten van voorschools onderwijs, werden veelvuldig genoemd als belangrijke maatregelen om onderwijsprestaties te verhogen. Nederland heeft de nieuwe Versterkingsagenda Taal en andere basisvaardigheden toegelicht.

Workshopsessies

In kleinere workshopgroepen werd het gesprek over basisvaardigheden voortgezet. De opbrengsten werden vervolgens plenair gedeeld met alle aanwezigen. Een van de workshops richtte zich op nieuwe vaardigheidsbehoeften in het onderwijs, met discussies over het belang van goede informatievoorzieningen en sterke basisvaardigheden. De deelnemers hebben uitgewisseld over hun uitdagingen bij het verder en opnieuw opleiden van werknemers en de kansen die zij voor zich zien. Met name het belang van goede samenwerking en afstemming tussen onderwijs, overheid en andere stakeholders kwam hierbij naar voren. De tweede workshop behandelde toegankelijkheid tot en deelname aan het onderwijs, waarbij de nadruk lag op leven lang leren en uitdagingen rondom meertaligheid. Hier benadrukten de deelnemers de noodzaak om inclusie in klassen te ondersteunen door het inzetten gespecialiseerd personeel. De derde workshop concentreerde zich op flexibele routes voor een leven lang leren. Hier spraken de deelnemers over effectieve aanpakken voor verder en opnieuw opleiden. Met name het opheffen van barrières voor toegang tot onderwijs en het verhogen van de motivatie om door te blijven leren werden door deelnemers naar voren gebracht als belangrijke speerpunten voor alle deelnemers om te werken.

Skills intelligence

Sinds de publicatie van de Vaardigheidsunie heeft vaardighedenbeleid een centrale rol gekregen in de Europese onderwijssamenwerking. Als onderdeel van de Vaardighedenunie heeft de Europese Commissie in mei 2026 het European Skills High-Level Board opgericht en werkt deze Board aan het identificeren van vaardighedenkloven en mogelijke oplossingen binnen de EU. De Europese Commissie benadrukte tijdens de informele Onderwijsraad het belang van vaardigheden voor de concurrentiekracht van Europese bedrijven en voor het waarborgen van gelijke kansen om verder door te leren, en kondigde een *Intelligence Skills Observatory* platform aan om op EU-niveau informatie op te halen over vaardigheden en mismatches op de arbeidsmarkt.

De voorzitter van de Skills High-Level Board, Ylva Johansson, sloot de discussie over skills af met een analyse die wijst op snelle veranderingen op de arbeidsmarkt door AI, defensie-uitgaven, energietransitie en demografische ontwikkelingen. De EU moet daarom meer inzetten op leven lang leren om bij te blijven. Johansson gaf aan dat de EU ook zicht moet houden op de mens achter de vaardigheden, aangezien verschillende mensen andere motivaties hebben om zich te ontwikkelen. Zij pleitte voor een Europees sociaal model voor vaardigheden dat rekening houdt met deze diverse drijfveren en persoonlijke omstandigheden.